

REGÉLO.

Pesten csötörtökön július 18^{kán} 1839.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

*A z a r c z k é p.**(Parisi anekdota.)**(Mercier-Lacombe után frankeziából Z-i S-a Etelka.)*

Tavaszelő 5-kén egyik barátunk, kinek nevét itt elhallgatjuk, déleesti két és három óra között a' műkiállításra ment. Ő ezt most nem először tevé; a' megnyitás napján már ott volt, 's némelly tárgyakkal, melyeket most ujolag látni akart, megismerkedett. — A' képekkel úgy vagyunk, mint az emberekkel. Némellyikéhez különösen vonszódunk; szeretjük, gyakran fölkeressük őket, 's minél többször látjuk, annál több kéjt, örömet érzünk látásuknál. Ha feléjük közeledünk, barátságos mosolylyal fogadni, 's a' velők beszélgetésre mintegy felszóllítani látszanak. — Tehát, mint mondok, a' műkiállításra ment. A' nép tarka vegyületben hullámozott fel 's alá; bámult, vizsgált, észrevételeket tön, hibákat keresett 's véleményét monda-el: barátunk nem. Ez átfutván a' nagy teremtet, képtárt, léptei őt mintegy akaratlanul a' csarnok-terembe vitték; ide vonszá őt szive, melyet három nap előtt egy paránydad (miniature) arczkép éjsötét szemeiben hagyott. Ez egy fiatal hölgyet ábrázolt; szőke haja dús fürtökben árnyékolá a' gyöngéd rózsapirral vegyült lilomhab arcot; nagy éjsötét szemei élénken villogtak; kaláris hasadású ajka ígézőleg mosolygott; vonalmain vidámság, élénkség, kellem 's elmésség ömlött-el. Milly bájos alak! milly tündér álmakba ringató lény!

Barátunk üdvözlé — ez mosolylyal felelt neki; barátunk elébe könyökölt, 's elmerülve nézé, — ez őt szintén; az ifjú az érzélem leggyöngédebb hangján ömlengett előtte — ez a' meglegegedés egy nemével fogadá szavait. O milly boldog volt e' perczben az ifjú! szive erősen dobogott, szemébe könny tolt, 's elfogódott kebléből egy sohaj szakadt-ki, egy sohaj, melly kérdezni látszék: mellyik angyalról oroztak-le szép tünemény? hol találom-fel a' bájos ismeretlent, kinek mássa vagy?

Egyberedőlt kezei még dobogó szíven nyugodtak, midőn elfordult; 's im előtte — álom-e vagy való? — a' kedves lény, ugyan azon fejr köntösben, melly a' képen volt neki adva, állott: de ez többé nem a' kép, hanem maga a' hölgy, az élet legszebb dicsőségében álló hölgy volt. Almélkodva, elérzékenyülve, a' bámulat és szerelem miatt látérzékeinek hinni nem akarólag tapadt a' legszebb valósággá lett hölgy tekintetébe: kit a' meglepetés 's öröm még kellemesbbé tett. Mit érzett az ifjú e' boldog perczben, nem merem festeni, ámbár érzelme egész nagyságában, hevében 's tisztaságában áll lelkem előtt. Ah, de boldogsága rövid volt; mielőtt eszmélhete, mielőtt egy hangot szólhata, két fiatal hölgygyel egy koros dáma közelge feléjük — hihetőleg a' szépnek anyja 's nővérei — 's az imádat tárgyát magukkal a' nagy terembe vonák. Keserű érzéssel látá őt távozni, mint kit legbecsesbjétől fosztanak meg; — egy ideig határozatlanul, borús homlokkal 's káprázó szemekkel állott helyén. Végre utána indult, de a' néptömeg szorongása közt bajosan haladhata, 's a' csillag, mellynek sugára után indult, eltűnt.

Híába keresé őt; eltikkadva, lökdözés, tapodás közben ismét régi helyére jutott. A' kép tekintete uj életet lehelt belé.

E' közben 4 óra lett. Az öröknek — „az ajtók bezáratnak“ kiáltásaik értésére adák, hogy távoznia kell. Tehát ez imádottn képtől is megváljon? ezt is elveszítse, mint annak eredetijét? — A' kétségbeesés elhatárázó ötletet alkotta lelkében.

Tudva van, hogy a' képek alatt, egész padozatig, zöld függöny nyulik-le. Ő tehát a' függönyt fölemelé 's megé rejtezett. A' rejtekezőt senki sem vevé észre.

Végre szétozslott a' nép. Midőn az ajtók bezárattak, barátunk ismét előbútt, 's tervét létesíté.

Az arczkép rámája bárson felé fektetve két vas kapocscsal volt az állásra feszítve. E' kapesokat fogai 's körmei segedelmével elmozdítani, a' képet rámájából kivéve keblébe és szívére rejteni, barátunknál egy percznek rövid mive volt; de hogy a' kép eltűnése alacson orzásnak ne tartassék, helyébe gombostűvel egy ezer frankos bankjegyet tűzött. Ezután az öröket hívá 's bezáratásáról panasza. Az ajtó felnyílt, 's barátunk eltűnt. Alig ért lakába, kincsét elővoná, 's ajkához számtalanszor szoritotta.

Milly fordulást veende ez eset a' dolgok természetes folyamatján, nem tudom: a' folyóiratok minden esetre érdekes tárgyat találtak volna ez eseményben egy beszélyre; mert bankjegy által ki-

pótolts arczkép eltűnése ritka eset. De a' gondviselés virasztott barátunk felett.

Alig távozott a' muzeumból, ellenkező oldalról ott, hol a' tuillériákat a' pavillon de Flore a' képesarnokkal összeköti, urak és hölgyek érkeztek. Vizsgálódtak, nézegettek, Scheffer és Vernet műveit csudálták.

„Jójj, öcsém! — monda egy fiatal, kellemes hölgy, finom arcvonásokkal, egy szép szőke leányhoz — hadd mutassam-meg azon csinos arczképet, mellyről már szóllottam.“

A' csarnok-terembe léptek; de milly meglepetés! az arczkép eltűnt, 's helyét a' ráma nyílásban egy darab szennyes papiros foglalá-el.

„Mi ez? — kérdé a' fiatal nő — egy bänkjegy!“

„„Ide, ide mindnyájan! — kiálta a' leány; — titok! titok!““

A' látogatók közeledtek, a' dolgot bámulák, de a' dolog okát kitalálni nem tudván, az öröket kelle hivniok.

„Mit jelent ez? — kérdezek az öröket — hova tűnt az arczkép?““

(Folytatása következik.)

A f é l t é k e n y .

(Vége.)

III.

Azt hallám mindig, hogy a' szerelemföltő tulajdon élet örömeinek kegyetlen gyilkolója. Ez igaz. — Én — ki a' szépeknek lovagi szellemű tisztelőjök levén, csak körükben véltem feltalálhatni földi üdvemet — most eddigi lépteimet kárhoztatám, 's a' legalcsonyabb szem-pontból kezdém tekinteni a' nővilágot; mert a' féltés furiaja ezt sugá szüntelen: „Flora, a' hön imádott Flora is hűtelen!“

Kit mérsékeltebb vér-alkattal áldott-meg a' természet, e' bajos állapotból tán könnyen kivergődhetett volna: de én, ki ingerlékenyebb idegzettel birtam, — kinek felhevült képzelete a' fehér színt is feketének festé, e' szív-maró indulat hálóiból nem menekülhettem. — Remény, kétségbeesés, szerelem, boszú egymást üzik belsőmben. A' kedvesnek angyali tisztaságú képe is feltűnt szakonként zavart agyamban, de a' gyanú setét fellege azonnal ellepé azt.

Este bú-szélesztésül a' színházba mentem. Ám a' magyar csalogány éneke, melly ekkoráig valómat mindig érzelem-árba sülyeszté, ez uttal nem nyújtott élvezetet; mert keblem egy mély sir volt, mellynek ürében a' féltés rém-danája harsogott.

A' dal-játéknak vége lön, 's én borús kedélylyel ballagtam haza felé. Utam Sziklaváryék lakja mellett vonult-el. Az épület tárt kapuján egy fiatal tisztt suhant-be: lelkemet pedig az érzések legkeserűbbike nyilalta-át.

Az utszák lámpái már kialudtak, 's én még mindig ébren ültem zsöllémben. Ezer gondolat, ezer terv villant keresztül lelkemen, de elfogadni egyet sem mertem.

Másnap kilencz órakor Sziklaváryéknál voltam. Mi czélból? magam sem tudom. Ellenállhatlan ösztön vonzott oda.

A' kisasszony szobájából egy férfi szava hangzott. A' kül-ajtó tárva volt, a' belsőnek fel-részét pedig szunyog háló foglalá; és én a' legváratlanabb jelenetnek valék tanúja. E' jelenet vágyaim 's reményeim tündér-várát, mellyet évekig alkoték, pillanatban tönkre tévé.

Flora mellett a' pamlagon egy csinos hadnagy ült. — O! milly nyájasan enyelgének egymással; 's az ifjú milly kéjjel ölelte-meg őt! — Mit éreztem ekkor, leírni nem tudom. A' pokol kinjai nem lehetnek marczonábbak. Agyvelőm lángba borult, hajam feltorzadt, tagjaim reszkettek, 's indulatimon uralkodni többé nem birtam...

Az ajtó felpattant, és én, mint kölkeiktől fosztatott oroszlán szikrázó szemekkel léptem — a' szobába.

„Az istenért! mi baja önnek?“ — sikoltott Flora.

„Azt kérde szép kisasszony, hogy mi bajom? semmi, o! semmi! — válaszolék gúnyosan — csak ez uracscsal akarok számolni! — És iszonyú dühhel rohantam a' vélt csábítóra.

„Cornél! ne bántsa őt — ő testvérem! — segítség! segítség!“ — kiáltozá, 's ájulva rogyott lábaimhoz.

A' további jelenetet örök feledékenység fátyola fedezze.

Néhány óra mulva azon hír keringett a' városban, hogy én Sziklaváry tanácsnoknak olasz honból érkezett hadnagy fiját örütségemben halálosan megsebesítém. — A' hír koholt volt.

Este két levelet találtam asztalomon; egyikében az ifjú Sziklaváry idézett párbajra; másokban pedig az öreg tanácsnok ur tiltott-

ki családja köréből. — „Ah, quel malheur!“ — sohajték midőn az utóbbit olvastam, és eszméletlenül rogytam pamlagonra.

IV.

Midőn lelkem felhevült állapotja lecsendesült; midőn agyvelőm káprázatai eltűntek, 's a' történeteket előmbé idézgetém, akkor, csak akkor láttam tettemnek iszonyatosságát. — Becsületem 's érzelmeim legszentebbike kockázva volt. Soha, ha tán száz évvel toldanára is meg éltemet az ég ura, soha sem felejthetném azon vad kétségbeesést, melly ekkor üldözőbe vön. Többször ragadtam fegyvert, e' hitvány 's keserűséggel teljes életnek véget vetendő: de egy láttatlan kéz mindig visszatartóztatott. Isten keze volt ez, ki a' legelvetemültebb teremtmények fölött is atyailag őröködik. Óráim még nem vala itt, 's ki tudja, ha a' jövődőnek titkos leple alatt nem egy szebb, egy boldogabb időszak várt-e reám?

A' párbajnak napja földerült, 's mintha életem utósó percze volt volna, olly tökélyesen elkészültem azon hosszú utra, mellynek vég czéljánál a' földiek reménye egy dicsőbb, egy szentebb valóvá alakul; hol lelkünk lerázván a' létnek ón-súlyait, eredeti képével egyesül. — Csak az kínzá keblemet, hogy Florától, kit tettemmel leginkább megsértettem, bocsánatot nem kérhettem.

Vivtunk. — A' viadal eredménye, bal kezem — mert sete vagyok — három ujjának elvesztése lön.

Most testileg béna, koldús vagyok; de vágyaim teljesültét tekintve, Croesusnál gazdagabb; minthogy a' földi javak legfőbbikét — egy tisztán érző rokon-szívet — a' nők legkellemesbikében, Florában birom. Ő az égiek szeretetével lángolt irántam, 's havak multával szülőit velem kibékélteté.

Ez időtől nem zajongnak keblemben a' féltés furiái; mert nagylelkűsége és szilárd caractere engemet porig lealáztak: sőt büszke vagyok, ha tisztelőinek serege hallatomra felsohajtja: „beh kellemes és nagy lelkű!“

Vannak perczek, — életem legszebb perczei ezek — mellyekben őt béna karommal átölelvén, érettemi önfeláldozását magasztalom. Illykor egy pár könnyű szokott legördülni lelkes szemeiből, és szerafi hangon rebegi:

„Ti férfiak nem tudjátok, mit képes egy hiven szerető nő-kebel eltűrni!“

PESTI VIZSGÁLÓ.

H i r s z e k r é n y.

Buda pesten a' mult vasárnapon furcsa égi tűneménynek voltunk tanúi. — Világos 's fényes nappal t. i., igen meleg napon. a' negyedében levő ujhöld, Venus csillagával együtt, már délelőtti 10 órákor, de leginkább délután 5 — 6 óra között igen tisztán vala látható az égen. — Galatában, a' lázárszerzeti egyház belsejében némi javítások tétetvén, midőn jun. 21-én a' sz. Anna oltára alatti márványkövek elmozdítottak egy öt láb hosszú 's három láb széles emlékkőre találtak, mellyen e' felirat olvasható: „Hic requiescit ab heroicis laboribus virilis animi mulier, sexus sui ac saeculi gloria, celsissima domina Helena Zerinia, Zerinae atque Frangipaniae gentis decus ultimum, Tökölyi principis uxor 's a' t“ Ezen kő elmozdítottván, kettős koporsó találtak; a' külső szurok-borítékkal, a' belső ólomból 's nyílásán köröskörül kifolyó bannyas-selyemmel; melly utóbbi felnyitvatván, mindenek csudálkozására a' dicsőült hős-asszony teteme dominica-apácza-ruhába öltöztetve találtatott, és pedig épen, nem ugyan puha és hajlékony, hanem szikkadt állapotban. Mellette feküdt első férjétől, Rákóczytól, nemzett fijának teteme, melly még ki nem vététt. — Pécssett részvények útján színház (a' pesti nemzetinek mintájára kisebb alakban) épül, mellynek alapkővét nyárelő 18-án délután 5 órákor t. Pirger Mihály, városbíró ünnepélyesen tette-le. A' színházi alapkőbe magyar német 's latin ratok tetettek. (Hrnk.) Valljon magyar színház lesz-e ez? — Folyó hó 6-ikától Budán egy török dervis, Schach Achmed Efendi, tartozkodik; ki Arabiából zarándokoskodott ide, imádkozandó, a' 200 év előtt kimult Tyul baba (rózsák atyja) török látnok sirjánál, ki Budán a' császárfürdő közelében van eltemetve. — Egerlánd László, ipoly-sághi nagy-vendégfogadás és szalatnyai haszonbérlo mult hónap 28-kán költ nyomtatott magyar hirdetményében arról értesíté a' közönséget, hogy e' hónap 15-én (Hont megyében) a' szalatnyai savanyú vízforrás melletti tánczteremben 1 pengő ft. bemeneti ár mellett esti vigalmat ad.

INNEPLÉS.

A' mexicooi Indusok halottas ünnepélyeik 's tánczaik. Orizaba vulkán-hegy keleti részén vándorlásaimban, egy napon letévedtem az igazi utról, és egy sűrű rengetegbe jutottam. A' Vera-Cruztól Mexicóba vezető nagy országúton kívül nincs ez országban más rendezett ut, 's ezekből igen könnyen eltévedhetni.

Visszafordulni már csak azért sem akartam, minthogy erősen hittem, miként még a' jó utra térhetek; más részről pedig mivel öszvérhajcsárom is erősíté, hogy a' gyalogösvény, mellyre tévedtünk, hova hamarabb faluba vezetend. Sokáig haladtunk egy erdős hegy oldalán a' nélkül, hogy mivel földekre találtunk volna, 's a' nap már félig letűnt, midőn a' fülünkbe ütődött haranghangok falu közellétét jelenték.

Alkonyaton egy kies fekvésű faluba érkeztünk. A' szűk ösvény, mellyen jöttünk, itt temetesen kitágult, és mintegy 3000 lábnyi hosszú és széles völgy

gyé simult. Közepén agg sabinákkal koszorúzott patak kigyózá-át a' völgyet, és hullámaival termékeny földeket locsolt; maga pedig a' falu narancs, banan, anakát, chiromajos és sapot fák búsében nyult-el. A' házak nem egymás mellé építvék, hanem széles tér vonul-el köztök, 's minden házat még különösen narancs, banan, és payagas fa csoportozatok környeznek. A' rózsafák és egyéb virágokból, mellyekkel némely házak környezve voltak, azt következtetém, hogy a' lakosoknak nagyobb része Indusokból álland; mert házaikat azok szeretik illy sok mindenfélével körülültetni. Én egyenesen a' templom felé indultam, mellynek közelében tiendák (kisebb 's nagyobb bódék) szoknak lenni, hol a' vándor maga és öszvérei számára minden szükségst bevásárolhat. Ugyan itt laknak a' helység előbbkelői is, kiknél szállást találhatni. — Szállást minden fáradság nélkül találtam a' szomszédházban. Gazdám, mintegy 40 éves barátságos embert, ki nem egészen fejr, de Indus sem volt, a' színesek közt azon osztálybelinek leheté nézni, kiket itt *trigeniosoknak* neveznek. Jól lehet rangjára nézve földmivelő vala ez ember, még is tudott olvasni és írni, 's a' falu bírása (alcalde) volt. Férjénél fejérbő bőre neje az estebéd készítésével foglalatoskodott, mellynél segédei két leánya voltak.

Én ez alatt a' ház elébe lépén, pálma levelekből készült gyékényre telepedtem. Pompás, csendes martiusi éj fogott körül; virágzó narancsfák illatárral tölték-be a' felhőtlen látkört, és a' fák leveleit legkisebb szellőcse sem ingatá. Minden csendes volt, csak a' fák közül zengett egy zizonytő hangja, melly keblem legbeljét megrázkódtatá, 's hononban lelt ifjúságom sok boldog óráját varázslá lelkem elébe.

A' szomszéd hegyek megül felbukkant végre a' hold, 's rejtélyes fényt önte a' templomot környező fákra. Szemeim andalogva tapadtak a' szent ház falaira, mert ifjúságomban sokszor láttam születésem helyén illy hangulatban 's időben a' templomot.

Álmodásaimból egy hűros hangszer hangja, a' templom bal oldaláról jövő, riasztott-fel. Fürkésző szemeim csak hamar egy szövétnekek világánál haladó, 's a' templom felé közelítő népvonalra fordultak.

„Gyászvonat ez?“ — kérdém gazdamtól, ki e' pillanatban lépett-ki a' házból.

„Igen, egy fiatal indusnőt temetnek. Ha tetszésedre van, megnézhetjük.“

Ajánlatát elfogadva a' templom felé indultunk, melly minden Indus faluban tisztán tartatik, 's fákkal van körülültetve. A' gyászvonat velünk egy időben érkezett oda. Elöl két férjfi lépdelt, kezeikben gitárt tartó, 's koronként bizonyos accordokat pendítő, ezek után egy más, nagy fakeresztet emelő, ballagott; ezt, minthogy a' faluban lelkész nincs, kezében nyitott könyvet tartó, 's abból lassan olvasni látszott Indus követé. Ennek nyomában a' sekrestyés tisztjét végző két ember lépdelt, szentelt vizes edénnyel és szentelő borostával utánok; négy Indus egy teritőn a' halottat emelte, ezt virágot 's különös alakú füstölő serpenyőket vivő némberek követték, a' vonalt pedig szótlán lépdelő és szurok szövétnekeket tartó férjfiak zárták-be.

Midőn a' temetőbe értek, sirja mellé tették a' halottat. Ez mintegy 15 éves leányka volt, fejét virágkoszorú keríté, testén fejr köntös nyult-le melly tarka papiros szeletekkel és pillangó-lemezekkel volt elöntve.

A' némberek körüljárván néhányszor a' halottat és sirt, lassú, érthet-
len hangon mormogtak valamit; ezután a' szentelt vízzel befecsken-
dés kö-
vetkezett, mint catholicusok temetésénél szokás.

E' szertartás végével előlépett a' halottnak apja; sirás és nyögés közt
buesúszókat intézett leányához, melyeket élénk kifejezéssel mondott - el
's hasonló taglejtéssel kísért. Ezekután több izben megcsókolá homlokát
melljét, lábait; a' jelen volt közelebbi rokonok hasonló tettek.

Midőn ennek is vége szakadt, sirba ereszték a' testet. Az apa ujjal el-
buesúzott leányától, 's két nagy követ vete a' gödörbe. A' rokonság sorban
egy egy marok földet hintett a' halottra; ezután bevonatott a' sir.

Végezetül néhány szövétneket szurtak és virágot hintettek a' sirra, 's
olly renddel, mint érkeztek eltávoztak.

(*Folyt. következik.*)

EMLEKMONDÁS.

Tá n á c s.

Szerenese kerekén okosan űlj
Tündér változásán hogy meg ne szégyenülj;
Mikor rád mosolyog, mások kárán tanulj,
Biztatása után vakmerőn ne indulj.

BENICZKY után --

S z é p s é g. — A' természettől ajándékozott szépséget csak egyedül az
erénynek közbe elegyített sugárai tehetik valóban kellemessé, és fogyatko-
zásait csak ezek pótolhatják-ki méltóképpen. 'SOMBORI után M. N.

A' boldogság tróntól kunyhóig az égnek ritka adománya, 's fő-
leg házassági életben kölcsönös kiméleten, lelki rokonságon, szív-nemessé-
gen alapul.

B. JÓZSIKA után M.

K ö z s z e r e t e t. Ki a' közszeretet gyémánt vértével földi-be ártatlan ke-
blét, kártétlen 's él-vesztve hullnak-le arról a' rágalom 's irigy fondorkodás-
nak eltévesztett nyilait.

HÁBOR E.ről.

S z ó r e j t v é n y.

Szép honunk egyik megyéje,
Két folyami fut benn' és körül.
Hagyd utóját, 's hűfi ennek
Virágzásán szívből örül.

BELLAÁGH JÓZSEF.

Előbbi rejtvény: BAJA.

K é r e l e m. Beküszönrén a' jelen évi 2dik félesztendő, tisztelettel ké-
rettetnek e' folyóirat pártfogói, kik a' folyó fél évi lapoknak megrendelésé-
vel elkéstek, hogy azok iránt minél előbb méltóztassanak szándékjokat ki-
jelenteni.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiacson alul, a' Duna partján. 114 sz. a.

Nyomtatja Trattner-Károlyi, uri utsza 612.